

OMKIJKEN.....ZESTIG JAAR TERUG.

Ees Aartse

Geen omkijken deze keer in de oude Strandlopers. De redactie heeft gemeend dat terugkijken op wat vijftientig jaar geleden in de Vereniging is gebeurd een mooie grens is. In 'De Strandloper' van het 4e kwartaal zullen we terugkijken op de gebeurtenissen in 1976.

We kijken deze keer verder terug in het verleden. In een oude NOORDWIJKER van 1940 vond ik een artikel van Kees van der Luijt. Het leek me leuk om terug te kijken hoe hij als 29-jarige de natuur beleefde, hoe het landschap er toen uitzag en welke vogels en planten in en rond Noordwijk te vinden waren.

Kees van der Luijt, bij velen beter bekend als ome Kees Luijt, is één van de oprichters van onze vereniging. Zijn hele leven is natuur. Het is nog niet zolang geleden dat hij dagelijks op het strand en in de duinen te vinden was. Hij ging vroeg op pad en als hij in de loop van de morgen thuis kwam, had hij er al een dag opzitten, zei hij. Ook nu nog op 89-jarige leeftijd mag hij nog graag een ommetje door het duin maken. Hij ziet niet zo best meer, maar zijn gehoor is nog tamelijk goed.

Kees van der Luijt kon heel goed wat hij zag en beleefde onder woorden brengen. Na zestig jaar is zijn romantische verteltrant nog heel goed leesbaar. Dat zult u met me eens zijn als u zijn impressie leest (in de taal van nu maar in de stijl van toen) over de komst van de lente.

DE LENTE KOMT

De vogels zingen het van de daken en van de bomen. De natuur ontwaakt uit de lange winterslaap. Alles gaat zich weer kleuren, de bloemen in wondere kleurschakeringen en de bomen in het mooie lichtgroen. De stammen der ranke berkjes blinken en schitteren in de voorjaarszon. Wandelaars komen weer opdagen en trekken naar duin en strand, waar de natuur ook het beste gade te slaan is.

De kokmeeuwen hebben het zomerpakje alweer aangetrokken en dagelijks ziet men ze op het strand tippelen met hun bruine kapjes of zwenken door de lucht.

Iedere dag hoort men de scholekster roepen. En koppels vechten op het strand om het lekkerste hapje te bemachtigen.

Ook de zilvers ziet men dikwijls bakkeleien om een kokkel. Ze zijn heel wat levendiger dan in de winter. Vooral de scholeksters. Zeker vijftig procent van onze wintergasten zijn gesneuveld door de vorst. Ook sterven er jaarlijks duizenden door stookolie, vooral zeekoeten. Soms vindt men er wel 20 à 30 langs de hoogwaterlijn op één wandeling. De bonte kraaien zorgen er wel voor dat ze geconsumeerd worden.

Maar we hadden het over de Lente. Klaterend valt het maartse zonlicht over Noordwijks landschap, een zoete belofte inhoudend. Alles ontwaakt: het gerucht werd ons verspreid door hazelaar en wilg. De kastanjes krijgen al flinke knoppen. Nu nog een warm lentezonnetje en zij springen open in hun pracht.

De crocussen steken hun tere kopjes al door het riet, als voorboden van de lente.

De hyacinten bloeien bij ons al voor het raam, nog enkele weken en de velden zullen bloeien in wondere kleurenpracht en duizenden mensen in verrukking brengen. Alles haast zich om tot bloei en volle wasdom te komen.

Onze leeuwerik zong twee weken geleden al. Hoog boven de akkers jubelde hij ons toe: de Lente komt. Toen hij ons voor de zoveelste maal weer in verrukking had gebracht door zijn mooie zang, daalde hij langzaam naar beneden om het laatste stukje pijlsnel neer te dalen in het land.

De trekvogels zijn gekomen over eindeloze vlakten van hun winterplaatsen naar de broedplaatsen hier. Grote troepen trekken met vlugge vleugelslag de uitgestrekte polders binnen.

Zij zijn er: de Kieviten in hun bruiloftskleed. Ze duikelen door de lucht van blijdschap over de komst van de lente. En dagelijks hoort men hun jubelkreet 'kiewiet kiewiet' boven de groene weide. Met vlugge pasjes ziet men ze door het gras lopen, staan dan plotseling stil, pikken driftig in de grond naar slakjes of wormpjes en gaan dan weer verder. Als wij dichtbij komen en over het damhek klimmen, komt hij al van ver op ons afstormen alsof hij zeggen wil: 'wat doen jullie in mijn domein?' Zijn echtgenote heeft hem al begrepen en is hem gauw van het nest gesmeerd. Als wij het weiland verlaten, doet hij ons nog een eindje uitgeleide, alsof hij zeggen wil 'ziezo, jullie heb ik lekker afgepoeierd.'

Hier en daar bloeien de sneeuwkllokjes ook alweer; die zijn er altijd gauw bij. Scherp tekenen zij zich af tegen de met bladeren bedekte grond. 's Morgensvroeg lijken het net grote dauwdruppels.

Wanneer u de lente in al haar schoons wilt zien, kom dan 's morgens eens om zes uur uit bed en ga

een wandeling maken langs het strand, tot het eind van het draad, daar de duinen in door de dennen, de binnenduinrand terug en de Duinweg af naar huis.

Zodra u op het strand komt, wordt u al begroet door de meeuwen. Een mooi gezicht is ook de strandlopertjes wanneer ze voor u uitlopen met hun korte trippelpasjes, om dan plotseling op te vliegen, en ze te zien keren en zwenken daar in de lucht, als op commando. Prachtig ziet men dan de zilveren onderkant van de vleugels schitteren in het zonlicht. Bij het eind van het draad, boven op het duin, krijgt u een prachtig gezicht over de dennen, dat als een groen tapijt over het duin ligt.

Als u door de dennen loopt, wordt u van alle kanten begroet door de zangvogeltjes. De lijster zingt het mooiste lied uit volle borst: het is het lied van de lente. De fitis en de roodborsttapuit wedijveren met elkaar en ook de wiewaal is weer vertegenwoordigd. Daar tussendoor hoort men de schorre roep van de vlaamse gaai, de eierover bij uitnemendheid.

Het mooiste gezicht krijgt men aan de rand van de dennen, bij het polderland. De boerderijen liggen te schitteren in het zonlicht. Prachtig glinsteren de sloten in het groene weiland, alsof er grote stukken koek afgesneden zijn met een reuzehand. Men heeft in het voorjaar ook geen hinder dat de rust verstoord wordt door jengelende grammfoonplaten, die er in het kampeerterrein bij honderden afgedraaid worden, die de vogels veel hinder veroorzaken en de

natuurlijke een gruwel zijn. En wanneer u dan nog even vertoeft op de bank bij de boshut en u wordt van alle kanten onthaald op de mooiste vogelzang in de vrije natuur en u loopt dan nog de Duinweg af door de bloeiende tulpenvelden, die straks zullen pronken met honderden kleuren kras door elkaar, dan geloof ik toch zeker, dat u de beslommingen van het dagelijkse leven en de strijd om het bestaan een wijle vergeet. En dan zal er onwillekeurig een jubelkreet in uw hart opkomen om de lente, die de Schepper van het heelal zo mooi voor ons heeft gemaakt. Natura sanat (zoekt uw evenwicht in de Natuur).

De vogels zingen: de lente is daar!
En niemand kan raden hoe en vanwaar;
Ze is heel zoetjes gekomen:
Stil in de nacht
En plots schitteren velden en bomen vol pracht.
Hoe stillekens ruist het beekje zo zacht;
De knopjes ontluiken, heel de aarde lacht.
Hoe bloeien de klokjes rein en klaar;
De vogelen zingen: de lente is daar!
Breng lof aan uw Schepper,
De lente is daar.

C.van der Luyt.

(Eerder gepubliceerd in de 'De Noordwijker' van 12 april 1940)

Kort verslag van de bijeenkomst van de Paddestoelenwerkgroep op maandag 7 februari 2000 in het Jan Verwey Natuurcentrum te Noordwijk.

Aanwezig: Kees Verweij, Dineke Kistemaker, Hans Langeveld, Edwin Maassen, Nel Nooyen, Harm Heddem, de heer en mevrouw Schlatmann, mevr. van Eeden en Alice van Duyn;

Afwezig met kennisgeving: Els Löhr, Arie van der Plas, Kitty Alkemade en Mieke Bernard.

Na een woord van welkom zet Kees Verweij allereerst de opzet van het monitoringssysteem uit. Van de zijde van de Mycologische Vereniging is verzocht of wij mee willen doen aan het paddestoelenmonitoringsproject, getiteld "Paddestoelen in het meetnet".

Sedert een aantal jaren wil men landelijk bezien, hoe het is gesteld met de paddestoelen in Nederland en welke ontwikkelingen er gaande zijn. Sommige soorten gaan sterk achteruit en andere gaan weer vooruit. Om hierin een wat duidelijker beeld te krijgen probeert men verspreid over het land meetpunten uit te zetten, waarbinnen de

paddestoelen nauwgezet worden bekeken. Het gaat hier om vlakken van 1000 m² of om stroken van 500 m². De omgeving rond Noordwijk is nog een witte vlek en vandaar, dat men onze medewerking heeft gevraagd. Begin november vorig jaar zijn er in aanwezigheid van de landelijke coördinator, Mirjam Veerkamp, drie van dergelijke vlakken uitgekozen, die voor monitoring in aanmerking komen. Een ervan is gelegen in de Noordduinen, ongeveer ten westen van de Jeugdherberg aan de Randweg. De overige twee liggen dicht tegen de Gooweg in het landgoed Oud-Leeuwenhorst.

Voorwaarden voor de keuze van een meetpunt is allereerst het voorkomen van een van de telsoorten in zo'n telgebied. In totaal zijn er ruim 100 telsoorten. Deze telsoorten pretenderen een goede weergave te geven van de kwaliteit van het betreffende gebied en zijn qua kenmerken vrij eenvoudig op naam te brengen en te inventariseren. Verder moet zo'n meetpunt homogeen en bosachtig van karakter zijn.